

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Dagtilbudsområdet

Dato: 16.02.2015

Kontor: Dagtilbud

Ansvarlig: THOR

EMNE: Private aktører på dagtilbudsområdet i Danmark

Indledning

Dagtilbudsloven er en rammelov. Kommunerne har ansvaret for dagtilbuddene i den enkelte kommune – herunder for ansvaret for at fastsætte mål og rammer for området. Kommunerne har en forsyningsforpligtelse og skal inden for rammerne af pasningsgarantien sikre en plads til alle børn indtil skolestart i kommunen. Med hjemmel i dagtilbudsloven kan der etableres følgende forskellige private dagtilbud:

- Selvejende daginstitutioner (privat efter aftale) (§ 19, stk. 3)
- Udliciterede daginstitutioner (privat efter aftale) (§19, stk. 4)
- Privatinstitutioner (privat efter godkendelse) (§ 19, stk. 5)
- Privat dagpleje (privat efter aftale) (§ 21, stk. 3)

I tillæg hertil kan der etableres private pasningsordninger (§§ 78-79), som ikke er dagtilbud i lovens forstand og ikke skal leve op til de samme indholdsmæssige krav. Forældre kan som et alternativ til en plads i et dagtilbud søge om tilskud fra kommunen til brug for pasningen (§§ 80-85).

I nærværende papir gennemgås følgende elementer:

1. Overordnede regler for private tilbud – herunder regler om tilskud og forældrebetaling samt mulighed for at trække overskud ud af driften
2. Beskrivelse af de private leverandører
3. Statistisk udvikling i antal institutioner og indskrevne børn

1. Overordnede regler for private tilbud – herunder regler om tilskud og forældrebetaling samt mulighed for at trække overskud ud af driften

Private dagtilbud

Private leverandører kan på baggrund af en aftale med kommunalbestyrelsen etablere og drive henholdsvis *selvejende* og *udliciterede daginstitutioner* samt *privat dagpleje*. Disse tilbud indgår i den kommunale forsyning, og det er som udgangspunkt kommunalbestyrelsen, som anviser pladser i tilbuddene.

Herudover kan private leverandører efter en godkendelsesmodel etablere og drive *privatinstitutioner*. Privatinstitutioner indgår ikke i den kommunale forsyning og anviser selv børn til institutionen.

Tilskud og forældrebetaling

Selvejende og *udliciterede daginstitutioner* har gennem de indgåede driftsaftaler ret til et tilskud til at dække institutionens drift. For disse tilbud gælder – ligesom for kommunale daginstitutioner - at kommunens tilskud pr. barn mindst skal udgøre 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter, eksklusiv ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse. Tilskud og egenbetaling beregnes enten på grundlag

af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte daginstitution eller som et gennemsnit for daginstitutioner af samme type i kommunen. Selvejende daginstitutioner har ligeledes ret til et administrationstilskud, hvis de selv ønsker at stå for administrationen.

For *privat dagpleje* gælder, at kommunalbestyrelsen fastsætter niveauet for det kommunale tilskud pr. barn. Forældrenes egenbetaling kan højst udgøre 25 pct. af den enkelte private dagplejes budgetterede bruttodriftsudgifter.

Privatinstitutioner er berettiget til at modtage et tilskud pr. barn, der er optaget i institutionen. Tilskuddet består af et drifts-, bygnings- og administrationstilskud. Driftstilskuddet beregnes på baggrund af kommunens gennemsnitlige udgifter til alderssvarende dagtilbud i kommunen. Bygnings- og administrationstilskud beregnes på baggrund af kommunens ejendomsrelaterede udgifter og udgifter til administration i selvejende og udliciterede daginstitutioner i kommunen. Privatinstitutioner kan selv fastsætte forældrebetalingen.

I alle dagtilbud kan forældrenes egenbetaling nedsættes yderligere gennem økonomisk fripladstilskud, søskendetilskud samt behandlingsmæssigt- og socialpædagogisk fripladstilskud.

Mulighed for at trække overskud ud af driften

Selvejende daginstitutioner er karakteriseret ved at være non-profit institutioner, og de kan kun anvende overskud fra institutionen til institutionens drift eller et andet formål fastsat i institutionens vedtægter. *Udliciterede daginstitutioner*, *privatinstitutioner* og *privat dagpleje* kan derimod vælge at udtrække et eventuelt overskud af driften og anvende dette til andet end driften af tilbuddet.

Private pasningsordninger

Private leverandører kan også vælge at etablere *private pasningsordninger*, som skal godkendes af kommunen, hvis der modtages mere end to børn til pasning mod betaling. Ordningerne kan etableres som enten dagpleje- eller institutionslignende ordninger.

Pasningen er baseret på en aftale mellem forældrene og den enkelte private passer. Private pasningsordninger indgår derfor ikke i den kommunale forsyning og skal selv finde børn til ordningerne.

Tilskud og forældrebetaling

Kommunalbestyrelsens tilskud til privat pasning skal udgøre mindst 75 pct. af den billigste budgetterede nettodriftsudgift pr. plads eksklusiv udgifter til støtte i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen. Tilskuddet kan dog højst udgøre 75 pct. af forældrenes dokumenterede udgifter til den private pasningsordning. Tilskuddet skal sammen med forældrenes egenbetaling anvendes til betaling af den private passer. Der gælder ikke noget loft for forældrenes egenbetaling.

Forældre har ret til et eventuelt søskendetilskud, men det er ikke muligt at få fripladstilskud til nedsættelse af forældrebetalingen.

Mulighed for at trække overskud ud af driften

Forældrenes betaling til de private pasningsordninger udgør den enkelte private passers løn. Der gælder ikke begrænsninger for, til hvilke formål betalingen kan anvendes.

2. Beskrivelse af de private leverandører

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold ligger ikke inde med detaljerede oplysninger om de forskellige private leverandører, som driver private tilbud i Danmark.

I forbindelse med behandlingen af B 64 om at ophæve private leverandørers adgang til at trække overskud ud af drift af daginstitutioner, fritidshjem og klubtilbud, blev følgende oplyst til Folketinget om de nuværende privatinstitutioners ejerforhold:

"Ministeriet har forelagt spørgsmålet for Daginstitutionernes Landsorganisation (DLO), som er interesseorganisation for bestyrelser i bl.a. selvejende daginstitutioner og privatinstitutioner.

DLO oplyser, at de heller ikke ligger inde med et samlet overblik over privatinstitutionernes ejerforhold. De oplyser endvidere, at de ikke har kendskab til institutioner, som trækker ressourcer ud og anvender disse til andet end institutionsdrift, løn, ejendomsrelaterede udgifter m.v.

DLO skønner, at godt 60 pct. af de nuværende privatinstitutioner er tidligere eller nyetablerede selvejende institutioner, "foreningsdannelser" eller tidligere puljeordninger, der alle pr. definition er non-profit aktører.

Herudover skønner de, at ca. 20 pct. er knyttet til privat- og friskoler, hvor et eventuelt overskud alene kan tilføres skolen og anvendes til skoleformål i henhold til dens vedtægt.

Endelig oplyser DLO, at de ca. 10 pct. drives som enkeltmandsvirksomheder, mens enkelte institutioner er konstrueret som IS'er og ApS'er."

3. Statistisk udvikling i antal institutioner og indskrevne børn

I nedenstående tabeller findes en oversigt over udviklingen i antal og andel af indskrevne børn i de forskellige driftsformer. Da ministeriet ikke er bekendt med, at der er etableret udliciterede daginstitutioner, fremgår disse ikke.

Tabel 1. Antal indskrevne 0-5 årige i dagtilbud

Antal indskrevne efter ejerform	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kommunal dagpleje	63.336	62.160	59.850	55.944	51.275	46.657
Privat dagpleje	226	234	195	94	82	101
Kommunal daginstitution	189.132	189.165	193.366	195.795	196.087	194.397
Selvejende daginstitution	49.130	47.797	47.105	45.025	41.799	39.940
Privat daginstitution	6.596	7.220	9.203	11.440	14.124	16.244
I alt	308.420	306.576	309.719	308.298	303.367	297.339

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2. Andel af indskrevne efter ejerform

Andel af indskrevne efter ejerform	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kommunal dagpleje	20,5%	20,3%	19,3%	18,1%	16,9%	15,7%
Privat dagpleje	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Kommunal daginstitution	61,3%	61,7%	62,4%	63,5%	64,6%	65,4%
Selvejende daginstitution	15,9%	15,6%	15,2%	14,6%	13,8%	13,4%
Privat daginstitution	2,1%	2,4%	3,0%	3,7%	4,7%	5,5%
I alt	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 3. Tilskud til privat pasning

Antal tilskud til privat pasning	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tilskud til privat pasning	4.116	4.963	5.227	6.378	6.893	7.618

Kilde: Danmarks Statistik